

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבנ"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ליל ה' סיון, ערב חג השבועות, ה'תשל"ו

חלק ב – יוצא לאור לש"פ בהעלותך, ט"ז סיון, ה'תשפ"ד

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וארבע לבריאה

שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

פתח דבר

לקראת ש"פ בהעלותך, ט"ז סיון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק שני מהתוועדות ערב חג השבועות ה'תשל"ו, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לחג השבועות).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנוכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

תשלומין דחה"ש, ה'תשפ"ד
שנת השבעים וחמש לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ברוקלין, נ.י.

©

Published and Copyright 2024 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5784 • 2024

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

יד. "זמן מתן תורתנו" בא לאחרי לאחרי ההכנה של ימי הספירה, שלכן הקביעות של חג השבועות אינה תלוי' בימי החודש, אלא לאחרי מסמתיים ה"שבעה שבועות תספר לך"⁹⁷ וישנם "שבע שבתות תמימות"⁹⁸, אזי חל חג השבועות ביום החמישים.

וכמבואר בספרים⁹⁹, שאע"פ שחג השבועות יכול להיות בחמישי בסיון, או בשישי בסיון או בשבעה בסיון¹⁰⁰, אעפ"כ נקרא "זמן מתן תורתנו".

וכמדובר פעם בארוכה¹⁰¹, שמלשון רבינו הזקן בשו"ע שלו¹⁰² משמע שבזמן שהיו מקדשין על פי הראי', ושבועות חל בחמשה בסיון, לא אמרו "זמן מתן תורתנו", אבל אעפ"כ, מזה גופא שעכשיו הקביעות היא באופן שמוכרח תמיד לחול בששה בסיון, יום שניתנה בו תורה, מובן, שחג השבועות הוא "זמן מתן תורתנו".

[ועד"ז בנוגע לשייכות של "זמן מתן תורתנו" עם יום החמישים, שאע"פ שמתן תורה בפעם הראשונה הי' ביום נ"א לספירה (אלא שזהו לפי ש"יום אחד הוסיף משה מדעתו"¹⁰³) — כמוכן מזה ש"דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה לישראל" (כמבואר בארוכה בגמרא בסוגיא של מ"ת¹⁰⁴ במסכתא שבת¹⁰⁵), וכיון שהדין הוא¹⁰⁶ שבחמישי בשבת יצאו ישראל ממצרים¹⁰⁷ (כבקיעות שנה זו), נמצא שיום החמישים הי' בשישי בשבת, ורק ביום החמישים ואחד הי' ששה בסיון שבו ניתנה התורה (כידוע אריכות השקו"ט הידועה באחרונים בדברי המג"א¹⁰⁸) — מ"מ, זמן מ"ת עתה הוא בחמישים לעומר].

ועאכו"כ לדעת הירושלמי¹⁰⁹ (כפי שכבר הובא במפרשים¹¹⁰) שמקשר את ענין חג השבועות עם הענין של מתן תורה, וכמובן שם שזהו ללא חילוק באופן קביעותו בימי החודש.

ובפרט ע"פ פנימיות התורה — כמבואר בארוכה בזהר¹¹¹ שהענין

97) אמור כג, טו.	105) פז, ב.
98) ראה "המועדים בהלכה" (לרש"י דעורין) שבועות ס"ע שו ואילך. וש"נ.	106) אור"ח שם. ראה דברי נחמ"י השלמת שו"ע אדה"ז סתקפ"א בקו"א. לקו"ש ח"ג ע' 996 ואילך, בהערות 7, 10, 12.
99) ר"ה ו, ב.	107) ר"ה פ"ד ה"ח. וראה גם לקו"ש 100) לקו"ש שם.
101) שו"ע אדה"ז אור"ח רסתצ"ד. וש"נ.	108) חכ"ב ע' 146 הערה 28. וש"נ.
102) שבת פז, רע"א. וש"נ. וראה מג"א אור"ח שם.	109) ראה תרו"ש יתרו (חט"ז) מילואים סל"א (וש"נ). ועוד.
103) ראה גם תר"מ ח"פ ריש ע' 341. וש"נ.	110) ח"ג צז, א ואילך. וראה גם לקו"ש חכ"ג ע' 346 בהערה ד"ה מתן תורתנו.
104) שם פז, ב.	

של ספירת העומר והענין של חג השבועות קשור עם הענין של מתן תורה (ללא נפק"מ איך היא הקביעות בימי החודש), וכמבואר שם¹¹⁰ בארוכה גם הטעם לכך ששבועות הוא יום אחד (משא"כ פסח וסוכות הם שבעה או שמונה ימים וכו'), שזה קשור עם ענין התורה שהיא "תורה אחת"¹¹¹. ומכל זה מובן שענינו של חג השבועות הו"ע מתן תורה — לא רק בפנימיות הענינים, אלא גם בפשטות הדברים.

טו. והנה, נתינת התורה לישראל היתה לאחרי שהקב"ה אמר למשה רבינו שיחזיר תשובה על טענת המלאכים "תנה הודך על השמים"¹¹², וההסבר של משה רבינו לדחות טענתם הי': "תורה .. מה כתיב בה וכו', למצרים ירדתם .. משא ומתן יש ביניכם וכו'"¹¹³ — שהם ענינים שאינם קשורים עם שכל ועיון, אלא ענינים הקשורים עם מעשה. וכמובן בפשטות: מצד שכל התורה — יש למלאכים טענה "תנה הודך על השמים", כי, אפילו אצל אדם השלם, חכם שעוסק כל ימיו במושכלות וכו' — אין מעלה בכך שהשכל נמצא למטה בגוף כו'. וכמבואר גם בפרק קנין תורה¹¹⁴ בנוגע לדברים שהתורה נקנית בהם, שכל הענינים הגופניים צריכים להיות "במיעוט"; ולכן דחיית טענת המלאכים היתה בנוגע לענינים של מעשה, ששייכים דוקא בעולם הזה, שבו "למצרים ירדתם .. משא ומתן יש ביניכם .. אב ואם יש לכם וכו'".

וזהו גם מה שמצינו בסוגיא שם¹¹⁵ שרבא ביאר הענין שקבלת התורה היתה באופן "דקדמיתו פומייכו לאודנייכו" (קודם ששמעתם אותה .. קבלתם עליכם לקיימה), שתחילה אמרו "נעשה" ורק לאחר"ז "נשמע"¹¹⁶ — "כתיב בן¹¹⁷ תמת ישרים תנחם", שדוקא עי"ז נעשית קליטת קבלת התורה עד לאופן ד"תנחם".

והענין בזה:

כללות החילוק בין "נעשה" ל"נשמע" הוא — ש"נעשה" הו"ע העשי' דקיום המצוות, ו"נשמע" הו"ע השמיעה והבנה דלימוד התורה, ששניהם ענינים עיקריים בענין התורה.

וכיון ש"אסתכל באורייתא וברא עלמא"¹¹⁸, שלכן צ"ל בתורה כל

(110) צו, א. וראה גם תו"א יתרו בהוספות	(114) אבות פ"ו מ"ו.
קט, סע"ד ואילך.	(115) סע"א ואילך (ובפרש"י).
(111) לשון הכתוב — בא יב, מט. ועוד.	(116) משפטים כד, ז.
(112) תהלים ח, ב.	(117) משלי יא, ג.
(113) שבת פח, סע"ב ואילך.	(118) זח"ב קסא, רע"ב.

פרטי הבריאה — הרי מובן שבתורה גופא צ"ל חילוק בין תורה כפי שענינה לימוד לתורה כפי שענינה עשי', שזהו הענין ד"נעשה" והענין ד"נשמע" בתורה עצמה. ובפשטות — שישנו לימוד התורה שקשור עם קיום כל רמ"ח מצוות עשה ושס"ה מצוות לא תעשה, לידע כיצד לקיימם; וישנו ענין התורה כפי שהיא מצוה פרטית — מצוה אחת מתרי"ג מצוות, שהיא אמנם "כנגד כולם"¹¹⁹, אבל אעפ"כ היא מצוה אחת מרמ"ח מצוות עשה.

אבל התכלית היא ענין העשי' כפשוטו (אין ענין יוצא מידי פשוטו), שהרי פירכת טענת המלאכים היא — לא מצד ענין העשי' כפי שהוא בלימוד התורה, שלזה שייכים גם מלאכים,

— ואדרבה: ענין זה הוא בתוקף יותר אצל מלאכים, לפי שאין להם ענינים המבלבלים, ואילו כאן למטה ישנם כמה ענינים המבלבלים, שלכן צ"ל לימוד התורה באופן ד"יגעת ומצאת"¹²⁰ דוקא; וכדי להצליח בלימוד התורה צריך להשתחרר ולשכוח מדאגות הפרנסה ומכל הדאגות שבעולם, שאז תהי' לו מנוחת הנפש כדי שיוכל ללמוד תורה כדבעי, ועד ללשון הידוע במכילתא¹²¹: "לא ניתנה תורה .. אלא לאוכלי המן", שלא היו להם דאגות כלל, בגלל שהיו להם כל צרכיהם הגשמיים מן המזומן, ולכן היו יכולים לקבל את התורה, ולהם ניתנה תורה, וכך צריך לומד התורה לפסוק לעצמו שהוא בדוגמת "אוכלי המן" —

אלא ביטול טענת המלאכים היא מצד ענין העשי' כפשוטו — שרק על זה שייך להשיב להם "למצרים ירדתם .. משא ומתן יש ביניכם".

וענין המעשה — אף שהוא מהענינים שנלקחים מן התורה, הרי זה נעשה שלימות התורה, כפי שרבינו הזקן מדייק ומסביר בהלכות תלמוד תורה¹²² במעלת התלמוד, "גדול תלמוד (לימוד) שמביא לידי מעשה"¹²³, ש"התלמוד מצד עצמו הוא ג"כ מצות עשה, אף אם לא הי' מביא לידי מעשה, והואיל והוא מביא ג"כ לידי מעשה כל המצוות כולן, שאי אפשר לקיים כל המצוות כהלכתן .. בלי למוד היטב לידע כל ההלכות .. לכן הוא שקול כנגד כל המצוות כולן, ולפיכך התלמוד קודם למעשה".

טז. ענין זה בא בהמשך להמדובר במשך השנה אודות גודל ההכרח שכל אחד יעשה כל האפשרי בענין ד"נעשה" כפי שדורשת התורה,

(122) פ"ד ה"ב.

(123) קידושין מ, ב. וש"נ.

(119) פאה פ"א מ"א.

(120) מגילה ו, רע"ב.

(121) ר"פ בשלח. שם טז, ד.

החל מ"מבצע תורה" — שלא זו בלבד שיושב ולומד תורה לעצמו, אלא גם ענין העשי' בתורה — ללמדה לאחרים,

— שאז נקראת "תורת חסד"¹²⁴, כדברי הגמרא¹²⁵ "וכי יש תורה של חסד ויש תורה שאינה של חסד, אלא תורה לשמה זו היא תורה של חסד .. ללמדה זו היא תורה של חסד" (ככל הביאורים ופירושים בדבר¹²⁶) —

והיינו, ש"מבצע תורה" מתבטא בכך שלימוד התורה שלו הוא באופן שגם מוותר על עצמו כדי לילך ולפועל על יהודי נוסף שיתחיל ללמוד תורה, או — אם כבר לומד תורה — שיוסיף בלימוד התורה כהנה וכהנה, בכמות ובאיכות, או בשניהם יחד.

ועד"ז גם בשאר המבצעים:

מבצע תפילין — "הוקשה כל התורה כולה לתפילין"¹²⁷, שאע"פ שהפירוש בזה הוא מצוות שבתורה, אבל מ"מ נאמר הלשון "הוקשה כל התורה כולה", ואף שזה קשור עם לשון הכתוב¹²⁸ "למען תהי' תורת ה' בפיך", הרי הא גופא דורש ביאור מהי השייכות המיוחדת של תפילין עם תורה — כפי שמשמע מלשון אדה"ז בשו"ע¹²⁹ שא' מחלקי מצות תפילין הוא לשעבד הלב והמוח [והיינו, שאין זו רק כוונת מצות תפילין, אלא זהו חלק מהמצוה עצמה, כפי שמאריך הב"ח¹³⁰ בביאור הדבר], ושעבוד המוח קשור עם ענין לימוד התורה שעיקרו במוח, כמ"ש¹³¹ "היא חכמתכם ובינתכם" (משא"כ תפלה שעיקר ענינה בלב, כמ"ש¹³² "ולעבדו בכל לבבכם", ודרשו רז"ל¹³³ "איזו היא עבודה שבלב זו תפלה"), ושעבוד המוח לעניני קדושה בלבד, נעשה ע"י מצות תפילין.

מבצע מזווה — שמזווה היא בדוגמת ספר תורה, כמובן מדברי המדרש¹³⁴ שטענת קרח היתה שבית מלא ספרים פטור ממזווה וכו'.

מבצע צדקה — שקשור עם ענין התפלה, כמארז"ל¹³⁵ "יהיב פרוטה לעני והדר מצלי", ועי"ז ניתוסף הצלחה בלימוד התורה שלאחרי התפלה — "מבית הכנסת לבית המדרש"¹³⁶.

ויכוין).

124) שם לא, כו.

131) ואתחנן ד, ו.

125) סוכה מט, סע"ב.

132) עקב יא, יג.

126) ראה גם אוה"ת נ"ך ירמי' ע' תתעח.

133) תענית ב, א.

סה"מ תש"ט ע' 152.

134) במדב"ר פי"ח, ג. תנחומא קרח ב.

127) קידושין לה, א. וש"נ.

יל"ש ר"פ קרח. ירושלמי סנהדרין פ"י ה"א.

128) בא יג, ט.

135) ב"ב יו"ד, א.

129) או"ח סכ"ה סי"א.

136) ברכות בסופה. וש"נ.

130) או"ח ס"ח (ד"ה ונקראים ציצית כו')

ועד"ז "בית מלא ספרים — יבנה וחכמי".

וכמו"כ ישנה גם שייכות מיוחדת עם מבצע נרות שבת קודש — כדאיאתא בגמרא¹³⁷ "הרגיל בנר הוייך ליה בניס תלמידי חכמים", ופירש רש"י "דכתיב¹³⁸ כי נר מצוה ותורה אור, ע"י נר מצוה דשבת . . בא אור דתורה". ועד"ז כשרות האכילה ושתי' — כמבואר באחרונים בספרי טעמי המנהגים¹³⁹ א' מהטעמים לכך שבחג השבועות אוכלים מאכלי חלב, דכיון שאז ניתנה להם התורה, ביחד עם הלכות שחיטה, לא היו יכולים לאכול מאכלי בשר, לפי שדורשים הכנה שלא היו יכולים לעשותה בשבת, ולכן היו זקוקים למאכלי חלב.

ועאכו"כ בנוגע לעניני טהרת המשפחה — כמבואר בגמרא במסכת שבת¹⁴⁰ ש"ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן" (הזוהמא שהטיל הנחש בשעה שבא על חוה), ונעשה גופם טהור וקדוש; וקשור גם עם כל הסוגיא¹⁴¹ בנוגע להלכות דג' עונות וכו', כפי שנמשך אח"כ אצל בני"י מידי חודש בחדשו ("שהם עתידים להתחדש כמותה"¹⁴²) בענין טהרת המשפחה.

יז. וכללות כולם — ענין החינוך:

ובהקדים — שעל מתן תורה נאמר¹⁴³ "הביאני המלך חדריו", והיינו, שלאחרי שהי' הענין ד"משכני" מארץ מצרים, נעשה "אחרין נרוצה" — "זכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי במדבר"¹⁴⁴ (כמובא גם בפירוש רש"י¹⁴⁵), עד שבאו להר סיני, שעז"נ "הביאני המלך חדריו".

ואיתא בספרי מוסר¹⁴⁶, שזהו גם מה שהמקום שבו מתנכים ילידי ישראל נקרא בפי בני"י בכל מקום ומקום בשם "חדר" — כיון שזהו בדוגמת "הביאני המלך חדריו", כשהקב"ה חניך ולמד תורה עם בני"י, שהרי עד אז הי' לימוד התורה כפי שהוא מצד המטה, כיון שהי' זה לפני ש"וירד הוי' על הר סיני"¹⁴⁷, ואילו בזמן מ"ת התחיל הקב"ה ללמד תורה, ולאח"ז היו ארבעים יום שבהם למד הקב"ה עם משה מקרא ומשנה (ועי"ז ידע מתי יום ומתי לילה), כמבואר בארוכה במדרשים¹⁴⁸.

137) שבת כג, ב. (143) שה"ש א, ד. וראה תרגום עה"פ.

138) משלי ו, כג. הובא באוה"ת שה"ש עה"פ (ע' נט).

139) בס' גאולת ישראל (לעמבערג 1864).

140) ירמ' ב, ב. (144) ירמ' ב, ב.

141) ראה גם תו"מ ח"ח ע' 210. וש"נ. (145) בא יב, לט, האזינו לב, יו"ד.

142) קמו, רע"א. (146) ראה גם תו"מ ח"ס ס"ע 386 ואילך.

וש"נ.

141) שם פו, א ואילך.

143) יתרו יט, כ. וראה שמו"ר פי"ב, ג.

ועוד.

142) נוסח קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

143) ראה גם תו"מ חפ"ב ריש ע' 302. וש"נ.

148) יל"ש תשא רמז תו.

ועפ"ז מובן שעיקר הענין בכל המבצעים הוא — מבצע חינוך של שנת החינוך.

ובכללות — הרי ענינו של כל מבצע הוא לחנך יהודי בנוגע ללימוד התורה וקיום מצוותי' בכל הפרטים,

וכן בנוגע לאופן הכללי שבו צריך לחנך כל אחד מישראל, החל מעצמו — שידע, שהמעמד ומצב שהי' אצלו ביום שמונה וארבעים יום לספירת העומר הוא טוב עבור יום אתמול, משא"כ בלילה זה, ערב שבועות, לא מספיק "שמונה וארבעים יום לעומר", אלא צ"ל "תשעה וארבעים יום", ודוקא עי"ז נעשית שלימות בכל מ"ט הימים, והיינו, שאין פירוש הדבר שניתוסף עוד יום, אלא שע"י ספה"ע ביום המ"ט נעשים כל מ"ט הימים וכל שבעת השבועות באופן של "תמימות"⁹⁷.

וענין זה מורה שבכל מעמד ומצב שבו נמצאים, יש עדיין צורך ב"חינוך", כדי שתהי' הוספה כו'.

יח. ולהעיר:

פעם הרעישו על שהנני אומר שיש ענין של חינוך גם לאחרי בר-מצוה, ובנוגע לתלמידי-חכמים כו'¹⁴⁹. ועניתי להם, שזהו דין בתורה — שכהן שמתחיל לעבוד במקדש צריך להביא מנחת חינוך¹⁵⁰, וזאת, למרות שהוא כבר גדול, שהרי לולי זאת אינו יכול לעבוד במקדש. ועוד זאת, שגם לאחרי שהוא כבר כהן כו"כ שנים, הנה כשצריך להתעלות לדרגת כהן גדול, צריך להביא עוה"פ מנחת חינוך¹⁵⁰.

ובעצם — מפורש בפירוש רש"י ש"חינוך" "הוא לשון התחלת כניסת האדם או כלי לאומנות שהוא עתיד לעמוד בה"¹⁵¹, וזהו גם ענין ה"מילואים", "כל מלוי ידים לשון חינוך הוא כשהוא נכנס לדבר להיות מוחזק בו מאותו יום והלאה"¹⁵²,

ולכן הי' גם ענין חנוכת המזבח¹⁵³ וחנוכת המשכן בכלל, ועד"ז חנוכת ביהמ"ק הראשון והשני, ועד לחנוכת ביהמ"ק השלישי שתהי' עי"ז שכל אחד מישראל מחנך את עצמו במשך זמן הגלות;

והרי גם בביהמ"ק היו כמה דרגות, כך, שזהו ע"ד האמור לעיל בנוגע לכהן שתחילה צריך לחנכו שיוכל לעבוד עבודתו בתור כהן סתם, שאז מביא מנחת חינוך של כהן פשוט, ולאח"ז, כדי שיוכל להיות כהן גדול שנכנס "אחת בשנה"¹⁵⁴ לקודש הקדשים, צ"ל אצלו חינוך מחדש.

(149) ראה גם תו"מ חל"ו ע' 25. וש"נ.

(150) רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ה הט"ז.

(151) לך לך יד, יד.

(152) תצוה כח, מא.

(153) ראה גם פרש"י לך לך שם.

(154) ס"פ תצוה. אחרי טז, לד.

יט. וה"בכך" בנוגע לפועל:

ע"פ האמור לעיל שצ"ל הן ה"נשמע" והן ה"נעשה", ואדרבה, כאמור לעיל (סט"ו) שהענין ש"גדול תלמוד" הוא לפי ש"מביא לידי מעשה", ועד שבמ"ת הוצרך להיות באופן ש"הקדימו נעשה לנשמע" — הנה כאן המקום לעורר עוד הפעם ועוד הפעם בנוגע למבצעים בכלל, ובנוגע למבצע חינוך שכולל כל המבצעים, ויש לו שייכות מיוחדת עם "הביאני המלך חדריו" — שכל אחד יוליך את עצמו ל"חדר", ולפעול על כל אחד מישראל לילך ל"חדר" מלכתחילה — "בכל יום יהיו בעיניך כחדשים"¹⁵⁵.

וכשם שבמ"ת היו "בנינו עורבים בעדינו"¹⁵⁶, שהם היו ה"עורבים" שנקיים את התורה ומצוותי, ולכן היתה נתינת התורה (מתן תורה) וקבלת התורה — כך צריך להשתדל ביחוד וביתר שאת וביתר עוז בנוגע לילדים, אפילו קטנים, ועד "עוללים ויונקים" — "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז"¹⁵⁷, שגם אצלם יהי ענין ה"עוז", "אין עוז אלא תורה"¹⁵⁸.

כ. וזו תהי' הקדמה קרובה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות, עי"ז ש"הוי' עוז לעמו יתן"¹⁵⁹,

וקשור גם עם פשטות הענין — "אין מקרא יוצא מידי פשוטו"¹⁶⁰ — שהקב"ה יתן "עוז לעמו" בכל מקום שבו נמצאים, ועאכו"כ לבניי שנמצאים ב"ארץ אשר .. עיני ה' אלקיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה"¹⁶¹, ש"הוי' יברך את עמו בשלום"¹⁵⁹ — "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד"¹⁶²,

והיינו עי"ז שבנ"י מתקשרים עם התורה, שאז נעשים בעלי-ביתים על כל העולם (כדאיתא בירושלמי¹⁶³ על הפסוק¹⁶⁴ "לא-ל גומר עלי"), ופוסקים — "מאן מלכי רבנן"¹⁶⁵ — שכל ארץ ישראל לגבולותי' שייכת לבנ"י, ואילו גויים אין להם שם שייכות כלל, שהרי "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גויים"¹⁶⁶, ש"נטלה מהם ונתנה לנו"¹⁶⁷, כשם שנתן לנו את תורתו

161) עקב יא, יב.

162) בחוקותי כו, ו.

163) כתובות פ"א ה"ב. וש"נ.

164) תהלים נז, ג.

165) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב

(ברע"מ).

166) שם קיא, ו.

167) פרש"י ר"פ בראשית.

155) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב.

וש"נ.

156) ראה שהש"ר פ"א, ד (א). תנחומא

ויגש ב.

157) תהלים ח, ג.

158) מדרש תהלים עה"פ. שהש"ר שם.

ועוד.

159) שם כט, יא. וראה שהש"ר שם.

160) שבת סג, א. וש"נ.

[ואילו עכו"ם הלומד תורה הרי זה היפך המציאות שלו, שלכן גם העונש הוא באופן כזה¹⁶⁸], ונתן לנו עולם הבא (כמבואר בש"ס ובמדרשים¹⁶⁹).

וענין זה נעשה עי"ז ש"ואולך אתכם קוממיות"¹⁷⁰, שבנ"י לומדים תורה ומקיימים מצוות ב"קומה זקופה"¹⁷¹, ואינם מתביישים מפני המלעיגים — מלעיגים מבפנים, ועאכו"כ מלעיגים מבחוץ, מאומות העולם, ו"גאון יעקב" זה מבטל את ההתנגדות והבלבולים וההעלמות והסתרים של עוה"ז הגשמי ועאכו"כ של עוה"ז החומרי.

ו"הוי" יברך את עמו בשלום" גם בפשטות — שנעשה שלום בארץ ישראל ומסביב לארץ ישראל, ובכל מקום שנמצאים הנה "לכל בני ישראל הי' אור במושבותם"¹⁷², אפילו אלו שנמצאים ב"מצרים", במיצר הגלות.

ומתכווננים לרגע — באופן ש"לא עיכבם הקב"ה אפילו כהרף עין"¹⁷³ — שמסתיים החושך כפול ומכופל של הגלות, "ומיד הן נגאלין"³⁶ — אתחלתא דגאולה, ותיכף ומיד שלימות הגאולה, עבור שלימות עם ישראל, ביחד עם שלימות התורה ושלימות הארץ, בקרוב ממש, ע"י משיח צדקנו.

* * *

כא. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע וכו'.

* * *

כב. יש צורך להבהיר דבר מה (כדי שאח"כ לא יצטרכו להשיב על שאלות, ומה גם שיהיו כאלו שאצלם תשאר רק הקושיא) — בהמשך להמדובר לעיל (ס"ז) בנוגע לשמיעת שם המפורש מפי כה"ג בעבודת יוהכ"פ:

אמירת שם המפורש היתה גם אצל כל הכהנים (לא רק כה"ג) בעת נשיאת כפים¹⁷⁴. ומה שמצינו בגמרא במסכת קידושין¹⁷⁵ שהכה"ג "הבליע שם בנעימת אחיו הכהנים" ("ולא הי' נשמע לרבים", ועאכו"כ לא לאלו שנמצאו בחוץ) — הרי זה נאמר בנוגע לשם בן י"ב אותיות, אבל שם המפורש שאמרו בשעת ברכת הכהנים, היו צריכים לשמעו בכל מקום.

(172) בא יו"ד, כג.

(168) ראה סנהדרין נט, רע"א.

(173) ראה מכילתא ופרש"י שם יב, מא.

(169) ראה ברכות ה, סע"א. מכילתא יתרו

(174) רמב"ם הל' נשיאת כפים פ"ד ה"י.

כ, כ

(175) עא, א (ובפרש"י).

(170) בחוקותי שם, יג.

(171) תו"כ ופרש"י עה"פ.

אמנם, בזה גופא יש חילוקי דרגות:

ובהקדים החילוק בנוגע להרמת ידי הכהנים — ש"במדינה כהנים נושאים את ידיהן כנגד כתפיהן, ובמקדש על גבי ראשיהן, חוץ מכהן גדול שאינו מגבי את ידיו למעלה מן הציץ. ר' יהודה אומר, אף כהן גדול מגבי ידיו למעלה מן הציץ¹⁷⁶.

ומזה מובן, שלבישת הציץ פועלת בברכת כהנים — שהרי אילו היו שני ענינים שונים לגמרי, לא היתה סתירה בכך שמגבי ידיו למעלה מן הציץ, כיון שהציץ אינו שייך ל"עולם" והענין של נשיאת כפים.

והנה, מובן בפשטות שלא יתכן לומר שכהן פשוט פועל בברכת כהנים יותר מאשר כה"ג, ובהכרח לומר שגם להדעה שכה"ג אינו מגבי ידיו למעלה מן הציץ, הרי הוא פועל כמו הכהן הפשוט שמגבי ידיו על גבי ראשו; או אדרבה — שלהיותו כהן גדול (שאצלו היתה גם אמירת שם בן י"ב), שנושא את כפיו בהיותו לבוש בציץ (שפועל בברכת כהנים, כנ"ל), הרי הוא פועל עוד יותר.

ומזה מובן גם שהשם המפורש שאמר כהן גדול — ה' באופן אחר מהשם המפורש שאמרו כהנים פשוטים¹⁷⁷.

ולכן, דוקא אז¹⁷⁸ — "הכהנים והעם.. כשהיו שומעים את השם המפורש שהוא יוצא מפי כהן גדול היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם"⁴⁷ — אע"פ שהעם שמעו והכהנים) השתמשו בשם זה בנשיאת כפיהם לברכת כהנים.

כל זה — בהמשך להאמור לעיל.

כג. ובהמשך לענין של ערב שבועות, שנעשה הכנה למ"ת — יש להזכיר המדובר פעם בארוכה¹⁷⁹, שצריך לנצל כל רגע של המעת-לעת שנקרא ערב שבועות באופן שבכל דבר שעושים במשך מעת-לעת זה יהי ניכר שזהו ערב של מתן תורה.

וכפי שמצינו בגמרא במסכת זבחים¹⁸⁰: "אטו שבת למוספין אהנאי

176) סוטה לה, רע"א (במשנה). וש"נ. רמב"ם שם ה"ט.

177) ראה גם התוועדויות תשמ"ז ח"א ע' 131 ובהערה 10 שם (משיחה זו).

178) לכאורה הכוונה, שאצל הכה"ג גופא היתה אמירת השם המפורש בעבודה המיוחדת ליהוה"פ באופן נעלה יותר מאמירתו בברכת

כהנים כבכל השנה (ראה גם התוועדויות תשמ"ו ח"א ע' 120 ובהערה 183 שם). — המו"ל.

179) ראה גם שיחת ערחה"ש דאשתקד סי"ד (תו"מ ח"פ ע' 243). וש"נ.

180) צא, רע"א. וראה גם תו"מ ח"פ ב ס"ע 202. וש"נ.

לתמידין לא אהנאי" (בתמי'), ועד"ז בנוגע לקדושה של יו"ט או יוהכ"פ, שפועלת לא רק בנוגע לקרבנות המיוחדים הקשורים עם יוהכ"פ או היו"ט, אלא פועלת גם בנוגע לקרבן תמיד ושאר הקרבנות שמביאים גם בכל שאר הימים, והיינו, שאע"פ שקרבן זה מביאים גם בשאר הימים, מ"מ, כשמביאים אותו ביוהכ"פ או ביו"ט, "אהנאי" קדושת היום גם לקרבן זה.

ומזה מובן, שאפילו ענין שעושים בכל יום, הנה בשעה שעושים אותו בערב שבועות, הרי זה צריך להיות חדור בענין הקדמת נעשה לנשמע שהי' בחמשה בסיון (כפי שמפרש רש"י¹⁸¹ ע"פ כו"כ מדרשי רו"ל¹⁸², אבל מזה מובן שזהו פשוטו של מקרא ופשטות הענינים).

כד. וכן יש להזכיר דברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (שהסביר ואח"כ צוה גם להדפיס)¹⁸³, שע"פ מאמר התוס' במסכת שבת¹⁸⁴, אין לשטן שליטה בחג השבועות — שהרי בשעת מתן תורה טרדו הקב"ה לשטן כו', ומזה מובן גם בכל שנה ושנה, כאשר "הימים האלה נזכרים ונעשים"¹⁸⁵, כפי האריז"ל¹⁸⁶ שבשעה שמזכירים אותם כפי שהתורה רוצה שיזכירו אותם, זכרון אמיתי, שחווים ("מ'לעבט דאָס איבער") אותם עוד הפעם, אזי חוזרים ונעשים אותם ענינים עוד הפעם באופן ד"חדשים"¹⁸⁷ — שאין שליטה לשטן כו'.

ובפשטות, שבכל הענינים הקשורים עם "זמן מתן תורתנו", ערב שבועות, ימי השבועות, "אסרו חג" שבועות, וימי התשלומין דשבועות (עד י"ב סיון) — עומדים במעמד ומצב שאין לשטן שליטה, ובדרך ממילא אין שליטה לכל ענינים המבלבלים של עוה"ז החומרי ואפילו לא של עוה"ז הגשמי.

כה. וכך מקבלים את התורה בשמחה ובפנימיות — ע"י ההכנה המתאימה, שיש אצלו החלטה תקיפה לחנך את עצמו ולהתכונן כדבעי ל"הביאני המלך חדריו", ולחנך יהודי שני ויהודי שלישי, עד שכל בני"ה היו מוכנים לעמוד במעמד הר סיני, שנעשה מחדש בכל דור ודור, בכל שנה ושנה, כפי שהי' בפעם הראשונה¹⁸⁸.

(181) משפטים כד, ד.	(185) אסתר ט, כח.
(182) מכילתא יתרו יט, יו"ד. וראה גם	(186) ראה רמ"ז בס' תיקון שובבים. הובא
שיחת ש"פ במדבר, ערחה"ש תשח"י	ונת' בס' לב דוד (להחיד"א) פכ"ט.
בתחלתה (תו"מ חכ"ג ע' 3). וש"נ.	(187) פרש"י יתרו יט, א. עקב יא, יג.
(183) אג"ק שלו ח"ה ע' עח (נעתק	תבוא כו, טז.
ב"היום יום" ג"ד סיון).	(188) ראה גם תו"מ סה"מ סיון ע' שיא.
(184) פט, רע"א.	וש"נ.

וכן ע"י ההחלטה — שבאה מיד במעשה בפועל — בנוגע לענין ד"מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב ומתנקם", שע"ז בטל השטן למעלה, ובמילא בטל השטן למטה, ועד לאופן שמלכתחילה בטל כל הענין ד"עוצו עצה"¹⁸⁹, וכדיוק הלשון "עוצו עצה ותופר", שענין ההפרה ע"פ דין הוא שעוקר הנדר מעיקרו¹⁹⁰, כך שמלכתחילה לא קיימת ה"עצה", כיון שיודעים שישנו כבר ה"ותופר", בדוגמת הרפואה של הקב"ה, שכיון ש"אני הוי' רופאך", אזי מלכתחילה "לא אשים עליך"¹⁹¹.

ואז נעשה מנוחה ושלוש בימים האחרונים של הגלות, שבנ"י יודעים שנמצאים עדיין בגלות, ואעפ"כ עומדים ב"קומה זקופה", ומתכוונים לקבל את התורה בשמחה ובפנימיות,

ומתכוונים לקבל משיח צדקנו, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו"¹⁹², ע"ז שמקבצים ילדים, בנים ובנות, קטנים וקטנות, ועד "עוללים ויונקים", ומכינים אותם לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות — שע"ז מעמידים "צבאות הוי'", שעל ידם יהי' הענין ד"ילחום מלחמת הוי' וינצח"³⁹ באופן שמלכתחילה לא יבוא לידי מלחמה, כיון שיקויים הענין ד"פדה בשלום נפשי"¹⁹³, "ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד", בימים האחרונים של הגלות,

וכולם ביחד הולכים לקבל פני משיח צדקנו, וכל אחד מראה את ה"גידולים שגידלתי" — היהודים, "מקטנם ועד גדולם", שקירב להקב"ה, ללימוד התורה וקיום מצוותי', שע"ז "מאיר עיני שניהם הוי'"¹⁹⁴, כפי שרבינו הזקן מבאר בהקדמה לספר התניא.

וכל זה — מתוך שמחה ובטוב לבב, ובהקדמת נעשה לנשמע, "תחתית ההר"¹⁹⁵ — באופן טוב, כפי שמסביר רבינו הזקן¹⁹⁶ שהו"ע אהבה גדולה שנתגלה מלמעלה וכו' — מסיימים את ההכנות בערב שבועות, ונעשית קבלת התורה בשמחה ובפנימיות.

וממשיכים זאת על כל השנה כולה, שנעשית שנה ש"ירם קרן משיחו"¹⁹⁷, ו"תרוממנה קרנות צדיק"¹⁹⁸, כפירוש רש"י: "צדיקו של עולם,

(194) משלי כט, יג. וראה תמורה טז, א.

(195) יתרו יט, יז.

(196) ראה תו"א מג"א צח, סע"ד. ובכ"מ.

(197) שמואל-א ב, יו"ד.

(198) תהלים עה, יא.

(189) ישע"י ח, יו"ד.

(190) כתובות עד, רע"ב.

(191) בשלח טו, כו. וראה גם לקו"ש

חל"ב ע' 72 ואילך. וש"נ.

(192) בא יו"ד, ט.

(193) תהלים נה, יט.

ישראל, שהם שבחו של הקב"ה", ובאופן שבנ"י מקבלים את כל עשר הקרנות¹⁹⁹, כפי שהי' מלכתחילה, וביתר שאת וביתר עוז.

ועד שזוכים לשירה העשירית, שתהי' בביאת משיח צדקנו (כמבואר במדרש²⁰⁰), כיון שמעמידים את כל עשר הדרגות שבבנ"י, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך" ו"שואב מימיך"²⁰¹ [כולל גם הגרים שנתגיירו כהלכה (כרצון משה רבינו, כמובא בפירושו רש"י²⁰²) — באופן ד"המבדיל כו' בין ישראל לעמים]²⁰³, כפי שהי' בשעת מתן תורה²⁰⁴ הענין ד"אתה בחרתנו מכל העמים.. ורוממתנו מכל הלשונות"²⁰⁵, "והייתם לי סגולה מכל העמים"²⁰⁶], בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צוה לנגן הניגון "מלכתחילה אַריבער". ניגון רבינו הזקן (בן ד' הבכות — בבא הד' פעם אחת). "ניע זשוריצי חלאַפּצי". ואח"כ התחיל וצוה לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואָ".

כ"ק אדמו"ר שליט"א ברך (והזכיר אודות אמירת) ברכה אחרונה. וטרם צאתו התחיל (עוה"פ) לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואָ".]

<p>(199) ראה מדרש תהלים עה"פ.
(200) מכילתא בשלח טו, א. ועוד.
(201) ר"פ נצבים.
(202) שם, יו"ד.
(203) נוסח "הבדלה".</p> | <p>(204) ראה שו"ע אדה"ז או"ח ס"ס ס"ד.
וש"נ.
(205) נוסח תפלת יו"ט.
(206) יתרו יט, ה.</p> |
|---|---|

הוספה

[בסמיכות עש"ק פ' בהעלותך, היתשכ"ב]

למסור ד"ש וברכה ממני להמשתתפים בלימוד כו' בקשר עם ההפסק,

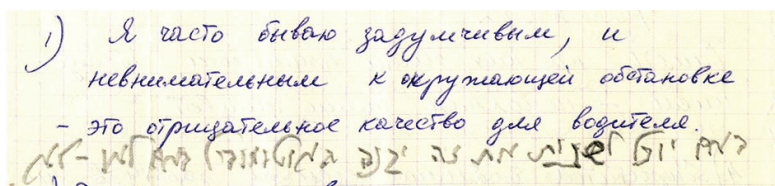
מהעתקה. והיא למו"ה יוסף הלוי וויינבערג — על הודעתו (בקשר לשיעורים בספר התניא הנמסרים מדי מוצש"ק על הראַדיאַ) שבמוצש"ק פ' בהעלותך תשכ"ב יימסר השיעור האחרון לשנה זו (בו יסיים פכ"ה דספר התניא), והשיעורים בתניא יתחדשו רק בשלהי חודש תשרי תשכ"ג. אגרות נוספות אליו — אג"ק חל"ב אגרת יב'קכט, ובהנסמן בהערות שם.

ובאשר התורה בכלל נקי אור כמו שנאמר תורה אור, ובכלי המשכן החילוק שולחן (לחם התורה) ומנורה, ע"ד חילוק דנגלה ופנימיות, (עיי' תו"א ויקהל פ"ח. ג.), ועפ"י פתגם אדה"ז לעבען מיט דער צייט, יה"ר שכאו"א מהני"ל בתוככי כלל ישראל וכו' – נוסח המכתב.

ב

[ה' שבת, ה'תש"מ]

באם יוכל לשנות את זה יקנה האוטומוביל, באם לאו – לא.

כמו שנאמר תורה אור: משלי ו, כג.

פתגם אדה"ז לעבען מיט דער צייט: סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך (נעתק ב"היום יום" ב חשון). נוסח המכתב: נדפס – בתאריך עש"ק פ' בהעלותך, ה'תשכ"ב – באג"ק חכ"ב אגרת ח'תמג (כללי-פרטי); ושם: "ויהי רצון אשר כהוראת פרשת שבוע זה: וידבר ה' גו' דבר אל אהרן גו' בהעלותך את הנרות וגו', יעשה כאו"א כל התלוי בו בכדי להדליק את נר ה' נשמת אדם* .. בעצמו .. בסביבתו .. הקרובה וגם הרחוקה .. וישתדל בההדלקה עד שיהא בהעלותך, שתהא שלהבת עולה מאלי** כו" (עיי"ש).

ב

מצילום כתי"ק, על גליון מכתב השואל בתאריך זה – בו כותב (ברוסית) אודות התלבטותיו אם לקנות אוטומוביל (רכב), ובין הנימוקים לשלילה מציי'ן כי לעתים קרובות חסרה לו תשומת-לב מספקת לסביבתו.

(* משלי כ, כז.

** פרש"י ר"פ בהעלותך.

לזכות

החתן התמים **מנחם מענדל** שיחי
והכלה מרת **אסתר שיינדל** שתחי

שיף

ליום חתונתם בשעה טובה ומוצלחת

י"ב סיון, ה'תשפ"ד

נדפס על ידי ולזכות הוריהם וזקניהם
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות ובריאות